

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА СДРУЖЕНИЕ
«ИНСТИТУТ ПО СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПРАКТИКИ»
ПРЕЗ 2010 ГОДИНА

I. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В РИСК

Програма «Услуги» на ИСДП обхваща целия набор от предоставяни слуги в градовете Шумен, Пазарджик и София. Социалните услуги се предоставят в държавно делегираните дейности: Център за обществена подкрепа - Шумен, Пазарджик и София; Център за работа с деца на улицата - Шумен; Звено „Майка и бебе”- Шумен и Пазарджик. В обхвата на услугите в Център за обществена подкрепа – Шумен, София и Пазарджик се предоставя и услугата Приемна грижа, а в Шумен и Пазарджик - «Център спешен прием» и Специализирано помещение за изслушване на деца жертви и свидетели на престъпление- «Синя стая».

Основна цел на дейността беше подържане и развитие на високо качество и широк обхват на социалните услуги в подкрепа на уязвимите рискови групи деца и семейства за повишаване на благосъстоянието им и превенция на социалното изключване.

Принципите, които спазвахме:

Поставяне на детето в центъра на работата;
Зачитане на семейството като най-добра среда за детето;
Индивидуализиране на услугата и гъвкавост при предоставянето ѝ;
Мултидисциплинарен и системен подход в работата;
Равнопоставеност на клиентите, равен достъп до услугата и активно им включване при реализирането ѝ;
Подобрен достъп до услугите;
Участие на потребителите.

При планиране на дейността се ръководихме от:

- насоките на европейската, държавната и местната политика за детето;
- Обявената от ЕС - 2010 за година на борбата с бедността и социалното изключване;

- насоките на Европейската комисия за ускоряване процеса на деинституционализация и разширяване мрежата от алтернативни социални услуги.
- Общинските социални политики

През 2010г. ИСДП затвърди установената положителна практика и въведе **нови механизми за ефективност и качество в работата**. Приоритетите на Програмата бяха заложили в годишните програми на КСУДС Шумен, Пазарджик и ЦОП София. В условията на значителна конкуренция от доставчици на социални услуги в общността в столицата, успешна беше 2010 година за екипа на ЦОП София. Социалните услуги получиха по широка популярност. Много по-голям брой деца от Дома за деца „П.Р.Славейков” получиха подкрепа за формиране на житейски умения, училищна подкрепа, както и психологическа и социална подкрепа. **Спечеленото доверие и доказани професионализъм съдейства за развитието и разпространението на услугите сред много други целеви групи потребители**. Дирекциите „Социално подпомагане” в София и областта оцениха качеството на работа на ИСДП и насочваха деца и родители за консултиране и подкрепа, за оценяване, обучение или друг вид услуга.

КСУДС Шумен – ОЦПГ се очерта един от водещите в страната по брой утвърдени приемни семейства, както и с много добре изграден механизъм на взаимодействие с местните партньори – ОЗД, Комисиите по закрила на детето, SOS „Жени и деца преживели насилие”, РДСП и др. Екипът в КСУДС Пазарджик успя да **постави началото и да има практики на проведени в Синята стая, разпити на деца по наказателни и граждански дела, от обучените специалисти**. Като доставчик на социални услуги за деца и семейства с доказан професионализъм в предоставяне на услуги за деца и семейства на национално ниво, **ИСДП ръководи методически през цялата година местните екипи в прилагането на най-съвременните международни теории и практики в социалната работа с деца и родители**.

Със **собствен финансов** принос от реализирани проекти в Шумен, София и Пазарджик, през 2010г. ИСДП продължи да повишава професионалните умения на специалистите по места, да подобрява материалните бази и да оптимизира числеността на персонала. **Членовете на екипите получиха самочувствие** на добри специалисти, които са търсени и предпочитани от клиентите и партньорските институции. **От обратните връзки** на клиентите през 2010 година анализирахме качеството на работа в Комплексите Шумен, Пазарджик и ЦОП София.

1.1. Анализ на дейността по предоставяне на услуги

Табл. № 1.

БРОЙ СЛУЧАИ	КСУДС ШУМЕН	КСУДС ПАЗАРДЖИК	ЦОП СОФИЯ	ОБЩО ЗА ИСДП	Спрямо 2009 г. в % „+” „-”
ОБЩ БРОЙ: в т.ч.	651	452	246	1349	+ 25%
с направления от ОЗД и РПУ	299	247	217	763	
Доброволни	352	205	29	557	+ 15%

клиенти					
• Звено “Майка и бебе”	13 клиенти: 6 майки и 7 деца	30 клиенти: 13 майки и 17 деца	-	43 клиенти: 19 майки и 24 деца	+20%
• Център за работа с деца на улицата	26 деца	-	-		?
• Център спешен прием	34	32	-	64 деца	- 10%
• Изслушвания на деца в „Специализирана стая за изслушване на деца”	9 изслушвания на деца	6 изслушвания на деца; 1 разпит на жена попаднала в международен трафик	1 дете изслушвано в стаята; 11 деца подготвени за изслушване;	16 изслушвания на деца; 11 случая на подготовка за разпит	+ 35%

През 2010 г. ИСДП продължи реализирането на проект „Разширяване на модела на приемна грижа” и интензивно предоставяше услугата „Приемна грижа” чрез Областни центрове по приемна грижа (ОЦПГ), които бяха създадени в Шумен, Перник, София-град и София област. Екипите на ОЦПГ са ситуирани в сградите на КСУДС - Шумен, в ЦОП – София, и работят в тясно взаимодействие с екипите по места от другите услуги за деца и семейства. Екипът на ОЦПГ Перник работи в тясно сътрудничество с екипите на ОЦПГ София и ОЦПГ София-област.

Табл. № 2.

Дейност на Областни центрове по приемна грижа през 2010 г.				
	ОЦПГ ШУМЕН	ОЦПГ СОФИЯ ГРАД И ОБЛАСТ	ОЦПГ ПЕРНИК	
Направления за оценка и обучение:	47 нови случая за проучване, оценка и обучение	31 приемни семейства за обучени и оценка	6 приемни семейства за обучение и оценка	+ 50%
Утвърдени нови приемни семейства за 2010	В края на годината са утвърдени 67 семейства с настанени деца	В края на годината са утвърдени 6 семейства	5 нови приемни семейства са утвърдени	
Подкрепа на семейства при напасване и след настаняване:	Подкрепа на 34 семейства	4 семейства подкрепа при напасване; 1 - подкрепа при отглеждане	7 семейства подкрепа при напасване	
• Осиновяване	4 семейства за обучение	25 обучени кандидат осиновители	1 семейство е обучено	+ 100%

Данните в таблицата показват, че през 2010 година броят на клиентите, които е подкрепил ИСДП е увеличен като цяло с **20%**, **приемната грижа с 50%** и **подкрепа при осиновяване със 100%**, поради факта, че през предходната година, не сме предоставяли обучение за осиновители.

През дванадесетте месеца на 2010г. екипите на ИСДП в цялата страна са предоставили услуги на **763 клиенти** в работа по случай, като от тях 361 са семейства и 402 са деца.

От всичките 763 клиента 98 % от тях са насочени от ОЗД и само 2% от клиентите в работа по случай са насочени от други институции или с молба на клиентите. В работата по случай - 60% са случаите за подкрепа на деца, при които преобладават случаите на деца в риск да отпаднат от образователната система, деца с противообществени прояви и девиантно поведение /70%/, и деца жертви на насилие /30%/. Общо на 134 деца, жертви на насилие, които представляват 30 % от всички деца, организацията е предоставила подкрепа в индивидуална и групова работа в спектъра на услуги за тази рискова група – ЦСП, психологическо консултиране, специализирани групови програми, подготовка за изслушване в специализираните помещения и изслушване в Сините стаи.

Отчитаме, че през годината с 10% са намалели децата, които поради висок риска са извеждани от обичайната семейна среда и настаняване в центровете за спешен прием в Шумен и Пазарджик.

В работата по случай с родители значително се завишиха определените от ОЗД направления, с които се изисква оценка на родителски капацитет и подкрепа на семействата за отговорно родителство /40% спрямо предходната/. Не е малък и броят на семействата, които се нуждаят от консултиране и подкрепа за справяне с трудности при отглеждане на децата си. Това се случи в изпълнение на политиката за деинституционализация на децата и активната работа на организацията по места с представителите на ОЗД, ДСП и РДСП. В този смисъл сме работили и по заложените цели за „Осигуряване на живот в семейна или близка до семейната среда” и „Насърчаване и подкрепа за отговорно родителство”.

1.2. Ефективно използване капацитета на услугите

1.2.1. Работа по направление от ДСП/ОЗД

ИСДП има политика за вътрешен мониторинг за ефективност на предоставяните услуги. Отчитаме, че през годината има **устойчива тенденция на увеличаване** на броя на новопостъпилите случаи в София и Шумен и едва в последните месеци на годината и в Пазарджик. Средно месечно екипът в КСУДС Шумен е работил с по 100 клиенти при общ капацитет на услугите 85, екипът в ЦОП София с 62 случая при капацитет 50 и екипът на КСУДС Пазарджик със 75 клиенти при капацитет 90. Независимо от усилията на ИСДП през цялата година, ОЗД в Пазарджик не беше активен в насочване на нуждаещите се деца и родители за ползване на услугите в КСУДС Пазарджик. За всички проведени проучвания и сигнали, писмено сме уведомявали ОЗД за рисковите случаи.

1.2.2. Доброволни клиенти

По отношение на доброволните клиенти значително добра е работата на екипа в Пазарджик, които през годината имаха **205 доброволни клиенти** в разнообразни групови програми. Груповата програма „**Дискусионен клуб на съвременния родител на деца от 0 до 3 години**», която стартира през месец ноември и се включиха бивши участнички от групите за бременни, вече родили и грижещи се за децата си. **Групова програма по „Професионално ориентиране”**. В нея се включиха деца настанени в Кризисен център. **Групова програма „Семейно планиране за деца в риск”**. В груповата програма участие взеха също момичета от Кризисен център за деца жертви на трафик или пострадали от насилие град Пазарджик. **Групова програма „Социални умения” – 2 групови програми през годината с общо 19 участника с деца от Прогимназия „Асен Златаров” и с. Черногорово.**

В Комплекса в Шумен продължиха да предоставят безплатни психологически и юридически консултации на родители, които имат трудности при отглеждането на деца – **общо 167 консултации**. Детските градини в Шумен и през тази година ни каниха за групова работа с родителите по теми, свързани с възрастовите кризи при децата. Нова група «Училище за родители» стартира през годината за родители на деца в риск да

отпаднат от образователната система по Проект «Всички сме равни». В Шумен 60 майки през годината преминаха и през груповата работа в «Училище за родители».

В ЦОП София през 2010г. също работиха с групи деца, повечето от които са настанени в дома за деца „П.Р. Славейков”. В групите по желание на децата участваха и такива, за които ОЗД не е издал направление/заповед за услугата. В ЦОП функционираха много ателиета: **Програма „Училищна подкрепа”** беше насочена към ученици, за които има риск за отпадане от училище; **Програма „Мога и сам”**. Цели на груповата работа са: придобиване на по-добри комуникативни умения, умения за ползване на най - важните институции, за разпознаване на отделни места от града и неговите културни забележителности, транспорт и др. **„Развитие на житейски умения за независим живот;** груповата работа в Ателие „Мода”; Ателие „Приложно изкуство; Ателие „Празници и обичаи”; Ателие „Направи си сам Ателие „Театър и Ателие „Компютри”.

1.2.3. Обучения на кандидат-осиновители

Тази услуга е нова и започва да се предоставя интензивно от април 2010 г. след въведени промени и изискване за задължително обучение на кандидат-осиновителите. Центърът за обществена подкрепа в София започна да организира и провежда групова работа за възрастни - **обучение на кандидат-осиновители**. До края на годината са приключили **5 курса**, като услугата е предоставена на **25 клиенти**. Услугата се реализира и в другите центрове за услуги към ИСДП в Шумен, Пазарджик и Перник, но в по-малка степен.

1.3. Дейности по управление на качеството на предоставяните социални услуги

1.3.1. Принципът на съответствие със законовите разпоредби

Един от ръководните принципи при управление на услугите е да се гарантира съответствие със законовите разпоредби при предоставяне на услугите. В този контекст

се съблюдават и стандартите за численост на персонала. Общата численост на персонала във всяка една от структурите през 2010 година приведохме в съответствие с **Методика за численост на персонала в специализираните институции и социални услуги в общността** от 23.06. 2010 г., на Министъра на труда и социалната политика.

Екипът на Комплекса в Шумен се състои от 32 щатни служители, в т.ч. 5 социални работници в ОЦПГ. След анализ на натовареността на специалистите, ръководният екип на ИСДП предприе завишаване на персонала в Шумен. Необходимостта се обоснова, от една страна със завишения брой на приемни семейства и от друга страна, с прекратяване на трудовите договори на служители, наети по Програма за хората с увреждания. **Общо с 3 специалисти се увеличи персоналят в КСУДС Шумен – детегледач, рецепционист и социален работник в ОЦПГ.**

В екипа на Комплекса в Пазарджик през 2010г. на трудов договор са работили 27 човека, които са с 3 повече от предходната. Причините за промяна на екипа са наложени от изискванията на новата методика за числеността на персонала, излизане в отпуск по майчинство, напускане или вътрешно преназначение на работник. През месец септември бяха назначени на трудов договор по чл.114 в КСУДС „медицинска сестра” и „детегледачка”.

По отношение на натовареността на специализирания персонал в ЦОП София, там по щатно разписание са назначени 10 служители и 7 в ОЦПГ. Специализираният екип за работа с деца в ЦОП се състои от двама психолози, единият от които е ръководител на сектора и трима социални работници. След отчетена натовареност на екипа, в процеса по предоставяне на услугите за родители и семейства активно се включват и нещатните социални работници, назначени по проект „Разширяване на модела на приемната грижа в България”. С извънбюджетни средства ИСДП назначи по граждански договор още един психолог в ЦОП, а в края на годината през месец декември, когато натовареността е най-голяма, работиха допълнително още един социален работник и психолог.

1.3.2. Принципът на гъвкаво използване на човешките ресурси

За да гарантира качество на услугите и да отговори на потребностите на местната общност, Сдружение «ИСДП» съблюдава принципа на гъвкаво използване на човешкия ресурс като наема допълнителни специалисти към екипите на центровете. И през тази година имаше специалисти, които работят по конкретни задачи или почасово, за да се изпълнят приоритетите в програмата за дейностите на центровете. В КСУДС Шумен и Пазарджик са наемани допълнително юристи, психолози, сътрудници в ромска общност и социални работници в подкрепа на 12 часовите дежурства в ЦСП и ЗМБ.

1.3.3. Периодична атестация на персонала

Част от вътрешния механизъм за управление на качеството е периодичната атестация на екипите, работещи към ИСДП. През 2010г. се проведеха **атестации** на социални работници в Шумен, София, Пазарджик и Перник от ръководния екип на ИСДП. Всички новоназначени специалисти след края на изпитателния срок се атестираха, а тези на постоянен договор два пъти през годината, съобразно Процедурата за вътрешен

контрол. Атестациите целяха да се провери качеството на работа на всеки отделен член на екипа, средна натовареност, лични професионални успехи и трудности, нужда от подкрепа, перспективи и предпочитания за развитие.

1.3.4. Подобряване работната среда на екипите

С цел поддържане материалните бази на Комплексите и ЦОП в добър вид и осигуряване безопасна и приветлива среда на клиентите, през 2010г. извършихме следното:

В Пазарджик - монтиран е софтуер, който да регулира достъпа на информация по различните нива на работа и да осигурява по-сигурна защита на личните данни на клиентите. За целта беше изготвена нова процедура в която е регламентиран достъпът на информация на служебните компютри. През годината бяха извършени козметични ремонти в помещенията за Звено „Майка и бебе”, Център „Спешен прием” и Център за обществена подкрепа.

В КСУДС Шумен се извърши ремонт на базата на ЦСП – смениха се подовите настилки и се постави ламиниран паркет в спалните помещения, освежиха се всички стаи.

За подобряване на материалната база в ЦОП София и с оглед по-функционалното използване на пространството, се направиха значителни промени в интериора. Обособиха се „семейна стая” за работа с родители, подходящо обзаведена и на разположение за консултиране на възрастни. Във входното помещение поставихме бар-плот – рецепция, с което се подобри визията на Центъра, стана по-приветливо за потребителите особено с декорациите, изработени от децата в ателиетата. В още една от стаите за работа с деца беше променено обзавеждането с новозакупени и подходящи за децата модули.

1.3.5. Участие на потребителите на услугите

Участието на потребителите беше един от основните приоритети в работата на структурите за предоставяне на социални услуги, като особено внимание беше отделено на участието на децата. На първо място то се реализира чрез методологията на социална работа на ИСДП, която се основава на **договаряне** с клиента, време на целия процес на помагане, което поставя в позиция на **равноправен участник и партньор**.

Участието на потребителите се стимулира и чрез **Съвет на потребителите**, който по примера на КСУДС Шумен и КСУДС Пазарджик, през миналата година беше изграден и в ЦОП в гр. София.

В практиката ни по предоставяне на социални услуги през 2010 година се въведе механизъм за събиране на **обратна връзка от потребителите**. Това се случва на всеки един етап от процеса, но най-важните моменти са при споделянето на оценката на потребностите и договарянето на плана за услугата, както при прегледа на случая и задължително при приключване на услугата. В месечните отчети за Общините сме прилагали копия от попълнените формуляри за обратна връзка от потребителите. Обратните връзки са един от механизмите за проверка на качеството ни на работа,

както и възможност, потребителите да станат активни участници при взимане на решения.

Потребителите на социални услуги на КСУДС гр.Шумен изразиха своето отношение и чрез **участието си в кръглата маса «Качество на социалните услуги през опита на ИСДП»** по повод 5 годишния юбилей от създаването на Комплекса за социални услуги. Участието на потребителите е въпрос на сериозна методическа дискусия сред експертите на ИСДП, за да се намали риска от идентифициране на хората с техните проблеми, който риск е твърде вероятен при недомислени механизми на участие.

1.3.6. Привличане на доброволци

Привличането на доброволци в социалната работа с деца, родители и общности е приоритет в работата на ИСДП, заложен в Техническото предложение при кандидатстване пред Общините. В сравнение с предходната 2010 година, доброволците по места значително се увеличиха. В Шумен през месец август по Програма „Младежки дейности” на **Корпуса на мира САЩ** започна работа един доброволец от Америка. Още двама доброволци и трима стажанти – студенти във ВУЗ, участваха във Ваканционната програма с децата през летните месеци. През 2010г. доброволците в Комплекса в Пазарджик бяха двама. Един от доброволците беше от арменски произход. През годината партньори на екипа в ЦОП останаха членовете на международната доброволческа организация „**Добро сърце**”. При спазване на изискванията за работа на доброволци в ЦОП и в съответствие с подписаното през октомври 2010г. споразумение за сътрудничество, петима от тях участваха в груповите занятия на децата, като ги допълваха, съобразно собствените си умения и радваха децата, общувайки с тях.

През 2010 година, ръководителят на програма „Услуги” разработи **Стажантска програма** към Сдружение „ИСДП”. Програмата е представена във ВУЗ в Шумен, Пазарджик и София и е качена на сайта на Организацията. Целта на Стажантската програма е както да привлечем допълнителна подкрепа на персонала, така също и да предоставим възможност на учащите да придобият практически опит.

1.3.7. Гарантиране на качеството чрез супервизия и методическа подкрепа

Част от дейностите за гарантиране на качество на услугите е системно предоставяне на супервизия и методическа подкрепа на екипите по места. Всеки социален работник, психолог или възпитател от екипите в Пазарджик, Перник, София и Шумен задължително и минимално получава една индивидуална или групова супервизия на месец, както и методическа подкрепа по работата с клиентите. В тази си дейност ИСДП използва собствен ресурс от супервизори и консултанти, а при необходимост се наемат и външни супервизори, както и международни супервизори.

През изминалата година въведохме като стандарт всеки случай на насилие над дете задължително да преминава през индивидуална или групова супервизия.

1.4. Допълнителни ресурси при предоставянето на социални услуги, привлечени чрез проекти на ИСДП

С цел повишаване качеството на предоставяните услуги и разширяване на партньорската мрежа, както и най-добрия интерес на децата, ИСДП реализира следните проекти:

- **Проект „Разширяване на модела на приемна грижа в България”**, финансиран от УНИЦЕФ чрез създадения и функциониращ в сградата на ЦОП Областен център по приемна грижа на територията на Столична община и Областен център по па грижа в Шумен;
- **Проект „Резилианс без граници”**, финансиран от фондация ОАК. По проекта ИСДП финансира по одобрени проекти, четири ООУ от Шумен и Пазарджик;
- **Проект „Чуй детето 2”**, финансиран от фондация ОАК. По проекта бяха осъществени работни срещи, обучение и супервизии от международни експерти и международна конференция. Проектът се изпълнява в Шумен, Пазарджик и София;
- **Проект на УНИЦЕФ-България „Изграждане на национален Ресурсен център по приемна грижа”** осигури обучения на екипите в София Шумен и Пазарджик;
- **Проект „Детство без насилие”**- финансиран от фондация ОАК и е реализиран от сдружение ИСДП, специалисти взеха участие в обучение и супервизия от Соломон Ортодокси – Франция;
- **Проект „Сексуално насилие над деца от институции” на програма Дафне III на европейската комисия.** По проекта ИСДП осигури провеждане на кръгли маси и професионални дискусии през месеците октомври-декември в гр. Шумен, Пазарджик, София и Дупница, в които участваха експерти и специалисти от цялата страна, както и участие в международна конференция „Виктимизацията на деца. Измерения и предизвикателства”, с участието на представители от 10 европейски страни, експерти от Съвета на Европа;
- **Проект „Ново поколение”** стартира през месец октомври 2010 година с финансовата подкрепа на фонд „Култура” към Община Шумен;
- **Проект „Всички сме равни”**, реализира се в Комплекса в Шумен с финансовата подкрепа на Институт „Отворено общество”- гр. София. Проектът е част от програмата „Овластяване на безвластните по време на криза” с подкрепата на Тръст за гражданското общество за Централна и Източна Европа. Осъществява се в рамките на 6 месеца /м. септември 2010 - м. февруари 2011/.
- **Проект „Семейство за всяко дете”**, който стартира декември 2010 г. и се реализира в Община Шумен с финансовата подкрепа на УНИЦЕФ и в партньорство с фондация „Дете и пространство” и с Община Шумен.

- Проект „Социална анимация” по програма ПРОКОПИЛ на Френското външно министерство в партньорство с Национална мрежа за детето и Солидарите лаик, Франция.
- Проект „Многоаспектен подход за закрила на деца - жертви на престъпления” с финансовата подкрепа на Програма „Превенция на престъпността и борба срещу нея” на ЕК – ГД „Правосъдие, свобода и сигурност”.

Общият финансов принос на ИСДП при предоставяне на социални услуги за 2010 година е 172 263 лв., което е с 12 % повече спрямо 2009 година.

II. ИНОВАТИВНИ ПРАКТИКИ В ДЕЙНОСТТА НА ИСДП ПРЕЗ 2010

Една от мисиите на НПО е да пилотират и въвеждат нови практики в различните сфери на дейност, в които те работят. ИСДП има, колкото и парадоксално да звучи – традиция в иновациите. От създаването си, вече близо десет години, организацията се наложи като новатор, който благодарение на високата си експертиза въвежда съвременни практики, дейности, релевантни на европейския и световен опит. Не по-малко важно е, че за всичките тези години всяка една нова практика е придобила устойчивост. Ние нямаме продукт на проект, дейност, които да не са продължили своето съществуване и след приключване на проектното финансиране.

През 2010г. иновативните практики бяха в използване на подхода резилианс за превръщане на училището в дружелюбна и сигурна среда за детето, за въвеждане на щадящото изслушване на деца, жертви на насилие, за професионализиране на приемната грижа и затваряне на ДМСГД.

2.1. Иновативни практики в областта на превенция на насилието над деца

2.1.1. За първи път през тази година се пилотираха училищни проекти за превенция на насилието над деца, ориентирани към превръщане на училището в сигурна и дружелюбна за детето среда. Идеологията на проектите е подходът резилианс. **В рамките на проект Резилианс без граници беше осигурена безвъзмездната помощ „Училището – сигурна среда”** за пет училища, които работят върху предпазване на децата от насилие чрез придобиване на умения за безопасно поведение на децата стимулиране на активността и участието на всички заинтересовани страни. Подкрепени са проекти на две училища в Шумен и две в Пазарджик и едно в Горна Оряховица. Предоставяната безвъзмездна помощ ”Училището - сигурна среда” е насочена към:

- дейности за създаване на условия за превръщане на училището в сигурна среда и създаване на условия за участие на децата в училищния живот;
- инициране и активизиране на взаимодействието на учители, деца и родители за предотвратяване на насилието в училищна среда;
- привличане на общността към проблемите на насилието в училище.

Училищните проекти предвиждат социално-педагогически арт дейности с деца като ателиета, изложби, конкурси и др.; обучения и семинари за деца и родители; работни срещи, които осигуряват условия и процедури за взаимодействието на заинтересовани лица и организации за реализиране на проектните цели. По-голямата част от училищните екипи преминаха двата модула на обучение за подхода Резилианс в контекста на превенция на насилието и работа с наръчника. Като цяло всички учители, участващи в проектните екипи, имат нагласа да променят своята работа в контекста на подхода резилианс, има разбиране и желание за общи дейности с родителите. В някои от училищата – в Пазарджик СОУ “Г. Бенковски”, има заявка за обучение на целия екип от учители, а в Шумен ”Сава Доброплодни” – желание за допълнителни подкрепящи обучения. Има желание от страна на петте училища за създаване на обща мрежа и за координация между училищата в градовете на всички места. Наблюдава се голям интерес към училището за родители (Горна Оряховица – от страна на родителите). Повечето от учителите и ръководителите са убедени, че по-добрият

вариант е училището да не се провежда от учители и в сградата на училището. В тази връзка ще насочват родителите към групата по позитивно родителстване в КСУДС Шумен и Пазарджик. Всички училища са заинтересовани от продължаване на проекта; Пилотните практики в тази сфера бяха високо оценени от нашите международни консултанти по резиланс Жан Майер и Стефан Ванистендал, които ги определиха като **новаторски и на европейско ниво**.

2.1.2.Подобряване на практиките за щадящо изслушване на деца жертви и/или свидетели на насилие

Основната ни цел тук е да постигнем намаляване на броя на изслушванията на децата и все по-настойчиво въвеждане на изисквания за специална подготовка на провеждащите разпита, така че да се минимизира риска от повторна виктимизация на детето. Като лаборатории за пилотиране на новите практики за щадящо участие на деца в правни процедури са дейностите ни в София, Шумен и Пазарджик, благодарение на **създадената мрежа на взаимодействие между различните институции и оборудваните „Специализирана стая за изслушване на деца”** .

През 2010 г. беше сформиран и **Съвет за подкрепа на програмата на ИСПД „Деца и правосъдие”**. В практиките за щадящо изслушване в съответните градове имаме настъпили промени през изминалата година, които се изразяват както в увеличаване на броя на децата, които са изслушани в специализираните стаи, така и във фазата на процеса, в който детето се разпитва. Едновременно с това стартира и работата на **мобилния екип** за изслушване на деца, жертви или свидетели на насилие, който продължи своето професионално израстване и през тази година. В *Шумен например*, стаята е използвана при 12 случая (11 деца жертви на насилие и 1 дете свидетел), като при 6 случая се касае за разпит в досъдебното производство проведен от дознатели, в 3 за изготвяне на психологическа експертиза; при 3 за подготовка за изслушване в съда проведена от специалист на КСУДС. В *Пазарджик* стаята е използвана при 13 случая, от които 6 за изслушване на деца, и 1 възрастен свидетел по дело. Важно е да отбележим, че при 3 от случаите, децата са разпитани от специалисти от мобилния екип за изслушване на деца. Стаята е била използвана при 2 случая за психологически експертизи за нуждите на досъдебното производство, при 7 случая на семейна медиация при развод и една опознавателна среща при осиновяване. В Пазарджик при случаите на изслушване на деца заявките от съда са 5 от общо 6 случая. Най-трудно се променят нещата в *София*, където заради **местоположението** на стаята в СДВР и липсата на подписано споразумение със СДВР за обща работа, продължава да бъде пречка тя да се използва по предназначение и от подготвени специалисти. Тук обаче имаме определен напредък в развитието на **услугата „Подготовка на дете за изслушване в съда”**. През отчетния период в ЦОП София са подготвени 14 деца, като 4 от случаите се отнасят за граждански дела, свързани с развода на родителите и 10 за наказателни дела, свързани с насилие в семейството. Всички случаи са насочени от Дирекциите социално подпомагане/ОЗД, някои от тях едновременно и от Районния съд.

През 2010 година с цел разширяване на практиките за щадящо изслушване на деца на национално ниво се разви **Мобилен екип за изслушване на деца, жертви на насилие и/или свидетели на насилие**. Екипът се състои от 11 професионалисти от 3-те града, които преминаха две обучения за развитие на тяхната професионална компетентност. Екипът се състои от 11 души, които имат компетентността да поемат случаи на

подготовка за изслушване в съда и интервюиране на деца за целите на досъдебно и съдебно производство, като поемат случаи от страната по заявка на съответните органи. По отношение развитието на мобилния екип има нужда от по-активно представяне на екипа на оторизираните органи и подобряване на вътрешните процедури за работа на екипа.

Резултатите от използването на стаите за щадящо изслушване на деца дават основания да кажем, че в по-голяма степен стаите се използват за граждански дела, свързани с развода на родители в сравнение с основното им предназначение, свързано с интервюирането на деца жертви на насилие. Все още в недостатъчна степен се използва ресурсът на екипите в комплексите, които са подготвени за интервюиране на деца жертви на насилие от страна на магистратите и представители на полиция. Все още практиката на щадящо изслушване на деца е зависима от индивидуалната подготвеност и нагласата на съдии, дознатели и представители на ДПС. По отношение на използването на стаите в Шумен и Пазарджик може да се направи извода, че сравнение с 2009 г. стаите са използвани по активно. В Пазарджик специалистите на КСУДС в по-голяма степен са използвани от дознатели и съдии за целите на досъдебното производство. В София все още не може да се постигне споразумение за щадящо изслушване на деца от подготвени специалисти.

Практиката показва нужда от система за поддръжка на техниката и подобряване на възможностите ѝ за по – пълноценно наблюдение на интервюто.

2.1.3. Развитие на мрежа от професионалисти за застъпничество при участие на деца в правораздавателния процес и щадящо правосъдие и повишаване на обществената чувствителност към проблема за насилие над деца

През отчетния период беше сформиран и събиран Съвет за подкрепа на програмата. Съветът включва представители на ключови институции и организации ангажирани с превенция на насилието над деца - ДАЗД, ОСП, Министерство на правосъдието, НИП, ВИПОНД.

Съветът има за цел да наблюдава изпълнението на програмните дейности, консултира изпълнението и подкрепя реализацията на каузите на програмата.

Все още не са включени в работата по застъпничество при участие на деца в правни процедури, представителите на организацията на адвокатите, които имат сериозно влияние върху подобряване на практиката на щадящо изслушване.

През 2010 г. се проведе втори етап на Кампания "Господа Съдии, имам право да не ме е страх" насочена към професионалните общности, включени в процеса на участие на децата жертви в до съдебното и съдебно производство. Кампанията цели спазване на правата на децата жертви и/или свидетели чрез осигуряване на щадящи условия на тяхното участие в правораздавателния процес. Комуникационни материали – постер, брошура с харта на правата на детето свидетел и фейм картички. Можем да кажем, че успешен резултат е подкрепата на кампанията от страна на неправителствените организации на съдиите и прокурорите. Беше осъществено разширяване на планираните комуникационните материали с фейм картички, което даде възможност кампанията да достигне до по-широк кръг от хора. Има трудности в разпространението на постерите на кампанията.

2. 2. Иновативни практики в развитието на приемната грижа

Преди всичко благодарение на проектите „Развитие на модела на приемна грижа в България”, реализиран съвместно от Институт по социални дейности и практики в партньорство с УНИЦЕФ, Международна социална служба – България, сдружение „Самаряни”, проект "Право на Детето да има семейство: Приемна грижа в обектива" в партньорство с Амичи ди Бамбини, Италия, НПО от Румъния, Полша и България., Проект „Трансфер на френския сертификат СЕМЕЕН АСИСТЕНТ – AFUE” беше подкрепен процеса на деинституционализация на грижите за деца в нашата страна.

2.2.1. Регионален подход при предоставяне на приемната грижа

Развитие на социалната услуга „приемна грижа” в девет области на страната - Велико Търново, Габрово, Перник, Стара Загора, Смолян, София-град, София област, Търговище и Шумен. ИСДП изпълнява проекта в четири от създадените Областни центрове по приемна грижа – в София град и област, Шумен и Перник. Въвлечени в този процес бяха всички Комисии за детето на територията на ОЦПГ Перник, Шумен, София- град и София област. Проведените три Национални срещи за обмяна на опит и отчитане на напредъка по проекта с участието на представители на всички ОЦПГ, представители на МТСП, АСП, РДСП, ДСП, ОЗД, ДАЗД и други доставчици на услугата приемна грижа, допринесоха за действително осмисляне на натрупания опит и консултиране на правителството в подготовката на националния проект по приемна грижа.

2.2.2. Предоставяне на услугата приемна грижа като цялостен процес, от информирането и привличането на хората към нея, през оценката и обучението, съдействието при настаняване на детето и подкрепа след настаняване, както на приемното семейство, така и много често на детето.

2.2.3. Професионализиране на приемната грижа

Ние допринасяме за професионализирането на приемната грижа чрез разработване на въвеждане на съвременния подход, **базиран на компетенции при разработването на стандарти за обучение и чрез разработване на базирана на тях учебителна програма**. Ние допринасяме за създаването на две национални програми за обучение на кандидати за приемни семейства. Участието ни в двата различни екипа (национален и международен), позволява да се осъществи връзка на приемственост.

Изпълнението на проекта AFUE ще доведе до професионализиране на социалните актьори. По този начин приемните родители ще бъдат обучени по-добре, ще бъдат по-компетентни, по-ефикасни и като цяло по-способни да се справят със ситуациите, в които попадат. Обучаващите организации ще обновят и адаптират предлаганите обучения, които ще бъдат валидирани в четири европейски държави (България, Румъния, Унгария и Франция). По този начин проектът подкрепя изработването на учебителна система, включваща общи европейски инструменти, чрез които се насърчава прозрачността и признаването на компетенциите. Планираният подход в рамките на проекта ще въведе понятието за **сертифициране на компетенции** от гледна точка на професионалните дейности, които трябва да бъдат изпълнявани от семейните асистенти.

Обучителната програма, създадена от български експертен екип и пилотирана на национално ниво е действително първата българска програма, разработена на базата на предварително проучени компетенции, с учебно съдържание организирано в модули и разписано по начин, достъпен за ползване от учителите, които ще се ангажират с нея. Увеличаването на броя на приемните семейства в страната сериозно поставя въпроса как се гарантира качеството на услугата „Приемна грижа“. Методологията за предоставяне на услугата „Приемна грижа“ е добра основа за стандартизация на практиката в цялата страна по отношение на различните стъпки и отговорности на различните участници, от една страна, и за гарантирането на цялостност и завършеност на процеса, от друга. Сериозен обаче все още остава проблемът, отнасящ се до **подготовката на специалисти**, които да отговарят за подбора, оценката и обучението на кандидатите за приемни родители и последващата помощ за тези кандидати.

През 2010 година ИСДП, съвместно с УНИЦЕФ, Международна социална служба – България и Сдружение „Самаряни“ стартираха работата си по създаване на **Ресурсен център по приемна грижа**. Освен тези организации, дейността на Центъра се подкрепя от водещи експерти в областта на приемната грижа и организации с опит в предоставянето на услугата и обучението на приемни родители и специалисти.

Освен обучение на специалистите, Ресурсният център предоставя супервизия и методическа подкрепа както на професионалистите, така и на приемни родители, посреднички при обучението на кандидатите за приемни родители, провежда анализи и изследвания в областта на приемната грижа, предоставя информация. Ресурсният център издава виртуален бюлетин, отразяващ добрите практики в България и по света, трудностите при предоставяне на услугата, както и обединява различни гледни точки по актуални теми на професионалистите и на самите приемни родители.

Проектът стартира през май 2010 година и е с продължителност до края на 2011 година. След този период се очаква Ресурсният център да продължи своята работа извън рамките на проект като се самофинансира.

2.2.4. Разработване на европейски насоки за предоставяне на приемната грижа

Насърчаване на подходящи и ефективни форми на приемна грижа в съответствие с духа на Конвенцията за правата на детето 1989 г., Европейската конвенция за правата на човека и резолюцията на Европейския парламент от 16 януари 2008 г.: "Към стратегия на ЕС за Правата на детето" беше в основата на работата на международния екип от специалисти от Италия, България, Полша и Румъния., които идентифицираха като водещи свои задачи определяне на ефективна роля на организациите на гражданското общество за насърчаване на приемната грижа в рамките на програмите, услугите и пилотни проекти, които да спомогнат за разширяване на достъпа до приемна грижа на нуждаещите се деца, създаване на набор от показатели, специфични за приемна грижа, които в случай на приложение, ще позволят да се идентифицира потенциалната ефективност на услугите и социалните програми, популяризиране на най-добрите практики и разпространението на опита на гражданските организации и държавните органи. Тези задачи се базираха на проведени интервюта с помагачи специалисти, приемни семейства, биологични родители и младежи настанени и /или излезли от приемна грижа. Проведените интервюта са основата за изготвяне на анализ за нагласите към приемната грижа в партньорските страни.

2.3. Иновативни практики за деинституционализация на грижите за деца – затваряне на дом за медико-социални грижи за деца

2.3.1. Превенция на изоставянето на ниво родилен дом и на настаняване в ДМСГД
 Практиката на ранно идентифициране на рисковите за изоставяне млади майки е пилотирана от ИСДП още в периода 2006-2008 г. чрез дейността на екипа на КСУДС в гр. Пазарджик и изведена като добра практика от страна на ДАЗД.

Новото беше въвеждането и в практиката на работа на КСУДС в гр. Шумен и главно в превенцията на настаняването в ДМСГД чрез развитие на приемна грижа за бебета. През 2010 г. беше извършена сериозна подготвителна работа, която доведе до сериозни успехи още в началото на 2011 г. Услугата ще включва: превенция в рискови общности, превенция на изоставянето на ниво Родилен дом, семейно-консултиране и подкрепа на семейства, които са изоставили детето си, семейно планиране и консултиране на бременни и майки в риск да изоставят децата си.

2.3.2. Принос за актуализиране на плановете за действие на всяко дете, настанено в ДМСГД в гр. Шумен

В партньорство с УНИЦФ в проекта „Семейство за всяко дете”, в края на годината (от декември 2010) ИСДП започна работа по изготвяне на нова рамка на оценка на родителския капацитет на семействата на децата, настанени в ДМСГД – Шумен, включително на разширеното семейство. Рамката цели да улесни вземането на дългосрочните решения за всяко бебе, в неговия най-добър интерес.

2.3.3. Методически принос за развитие на нови услуги

Експерти на ИСДП участват в целия процес на методическо конструиране на проекта „Семейство за всяко дете” и допринасят за развитие на нови услуги, които предстои да бъдат пилотирани в Шумен и областта. Нашите предложения се базират на разбирането за необходимост от услуги за семействата в две основни направления:

- да помогнат на семейството да възстанови доброто реализиране на основните родителски функции;
- да поемат от семейството при необходимост част от родителските функции, така че всяко дете да има реален достъп до ресурсите на обществото.

Очертава се също необходимост, която ние настойчиво споделяме с партньорите за интегрирани услуги за семейството, които да обединят обществените ресурси за заетост, подпомагане и услуги.

III. ПОВИШАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА ПОМАГАЩИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ, ОБУЧЕНИЕ, МЕТОДИЧЕСКА ПОДКРЕПА И СУПЕРВИЗИЯ

През 2010 година приоритет в тази дейност беше оказване на експертна подкрепа под формата на обучения и супервизия, насочена към специалистите в помагащите професии, за превенция на насилието, използването на резилианс подхода и професионализирането на приемната грижа. Тези приоритети бяха развивани посредством изпълнението на вече съществуващи проекти, както и стартиране на нови.

В сравнение с 2009 година, значително е увеличен обемът на предоставяната методическа подкрепа и супервизия на екипите на ИСДП, както и на външни заявители.

Дейността на ИСДП за повишаване на капацитета на помагащите специалисти се координира от Програма „Обучение, методическа подкрепа и изследвания“, но на практика дейностите надхвърлят програмата, тъй като са съществен елемент от всеки наш проект.

3.1. Център за професионално обучение към ИСДП

Центърът за професионално обучение е част от програмата към ИСДП ”Обучение, методическа подкрепа и супервизия”. Главна цел, която си поставихме в програмата е повишаване на качеството на предлаганото обучение, разширяване на обхвата на обучението и превръщане на обучението и изследванията във водеща дейност на ИСДП.

През 2010 г. Центърът за професионално обучение към ИСДП предостави общо 14 курса или 378 часа обучения, с общо 271 участници и са издадени 12 удостоверения и 107 сертификата за преминати обучения.

През 2010 г. дейността на ЦПО беше обогатена от работата на два ресурсни центъра – Ресурсен център по резилианс и Национален ресурсен център по приемна грижа. През 2010 година беше поставен акцент върху професионализирането на обучителния и експертен екип на ИСДП. Бяха приети критерии и стандарти при определяне статуса на обучителите и предоставяне на обучения. Беше набран и специализиран обучителен и експертен екип към Център за професионално обучение. Към екипа се включиха начинаещи обучители, които след преминаване на практически стаж ще преминат изпит за обучители. Професионализирането на екипа на ИСДП ще бъде приоритетна дейност за програмата и през 2011 година.

3.2. Повишаване на капацитета на специалистите от екипа на ИСДП

През тази година осигурихме продължаващо и специализирано обучение на местните екипи. Качеството на предоставяните услуги зависи от непрекъснатото повишаване на квалификацията на специалистите, поради което ИСДП се стреми да поддържа добра подготовка на своите служители. През 2010 година са проведени 224 часа обучения на новопостъпилите социални работници и психолози в Комплексите за социални услуги, ЦОП и ОЦПГ. Екипите на ИСДП са преминали 336 часа специализирано обучение за

актуализиране и разширяване на професионалната подготовка. Служителите на ИСДП са участвали в специализирани обучения, предоставени от други организации като средно всеки от тях е преминал през средно 96 часа обучение.

3.2.1. Обучения, предоставени в рамките на проекти на ИСДП

- Проект „Развитие на модела на приемна грижа в България”, МСС, УНИЦЕФ – по проекта са проведени 70 часа специализирано обучение.
- Проект „Справедлив процес за жертвите на трафик” - Проведени са 8 часа обучение на съдии, прокурори, дознатели и следователи.
- Проект „Национален ресурсен център по приемна грижа” – в рамките на проекта бяха проведени 208 часа.
- Проект „Резилианс без граници” – проведени са 9 курса въвеждащо и 9 курса надграждащо обучение.
- Проект „Чуй детето 2” – 16 часа специализирано обучение на специалисти социални работници и психолози.
- Проект „Детство без насилие” – 40 часа обучение.
- Проект „Семейство за всяко дете” – 8 часа въвеждащо обучение на екип.
- Проект „Социална анимация”, обучение за обучители по социална анимация – 80 часа обучение от международен екип.

3.2.2. Обучения, реализирани чрез участие в тръжни процедури, обществени поръчки, конкурси

- През изминалата година ИСДП продължи обученията на екипите в услугата Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания в рамките на програма, финансирана от УНИЦЕФ във връзка със закриване на дома за деца с увреждания в с. Могилино и настаняване на децата в алтернативни услуги. Беше обучен екипа на един от Центровете – този в Две Могили. Екипът премина 72 часа обучение. Програмата ще приключи през 2011 година, когато се очаква да бъде обучен и последният екип, формиран в рамките на проекта на УНИЦЕФ „Подкрепа на децата от Могилино”, предоставящ услугата в София. Програмата започна през 2008 година като до този момент са обучени 5 екипа в услугата Център за настаняване от семеен тип – два екипа в град Русе и по един в градовете – Варна, Тетевен и Две Могили. В края на програмата ще бъде направен анализ и ще бъде изготвен доклад с препоръки.
- “Организиране и провеждане на обучения и стартиране на „Лаборатория за изследване на детето”, във връзка с изпълнението на **проект: „Живот в семейна среда и по-добро бъдеще на децата чрез алтернативни социални услуги”**, Договор за безвъзмездна финансова помощ – BG051PO001-5.2.03-0044-S0001, финансиран по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема „За по-добро бъдеще на децата”. – Периодът на изпълнение на ангажиментите беше януари – септември 2010 година. За това време бяха проведени 2 курса на обучение, общо 130 часа. Беше проведена 4 пъти Лаборатория за изследване на детето, както и беше обучен специалист, който ще организира и провежда Лабораторията в бъдеще.

3.3.Повишаване на компетентността на професионалисти, работещи с деца, жертви на насилие, и техните семейства

Все повече ИСДП се очертава като организация, която притежава висока експертиза в областта на социалната работа с деца, жертви на насилие. В този смисъл през изминалата година ние, от една страна, продължихме повишаване на компетентността на нашия персонал в услугите за деца и семейства в риск, но от друга страна, „изнесохме” много обучения и за помагачи специалисти в други организации и институции и за специалисти от други професии, актьори на полето на превенцията. Обученията по тази проблематика се осъществяват главно в рамките на дейностите и проектите на Програма „Деца и правосъдие – превенция на насилието”. През отчетния период подкрепата на професионалистите с цел повишаване на тяхната професионална компетентност се извършваше основно в планирани обучения; само едно от обученията се проведе по заявка на община Перник поради нуждите на представителите на общинските услуги да се подготвят за работа с деца жертви на насилие

В отчетния период бяха проведени следните обучения 4 обучения *по превенция на насилието*; 2 обучения за участие на деца в правни процедури, едно за работа с родители извършители на насилие, и едно обучение по интервенция при случаи на насилие над деца , като общо обучени по проблематиката са 101 души.

И през тази година ИСДП, чрез Ресурсния център за резилианс продължи своята мисия да разпространява подхода резилианс главно чрез провеждане на семинари, проведохме общо 18 с 267 участника. От тях 9 въвеждащи и 9 надграждащи обучение приложение на подхода резилианс – за мултидисциплинарни екипи в Шумен, Пазарджик, Горна Оряховица, Стара Загора, София, Плевен и екипите на 3 училища в Шумен, Пазарджик, Горан Оряховица.

През изминалата година са реализирани и **три курса по заявка от други организации** Обучение на тема „Как да работим с родители, извършили насилие над техните деца” по заявка на „SOS – Kinderdorf” – България – 12 часа. Чрез Националния ресурсен център по приемна грижа беше осъществено и друго обучение за обучители на приемни родители – по заявка на КСУДС „Пловдив”, ЦОП в с.Лесичово, ЦОП в гр. Панагюрище и Велинград – 48 часа. Обучение за обучители на приемни родители – по заявка на КСУДС – Варна, ЦОП в гр. Провадия и организации, доставчици на приемна грижа във Варна – 32 часа.

3.4. Международни семинари и обучения

Български екип от обучители по резилианс проведе обучение в Литва с 27 участника, представители на институции за деца.

Представители на ИСДП – д-р **Надя Стойкова** и **Деяна Кюрчиева**, проведоха две базови международни обучения на тема: „Въведение в резилианс” в Латвия от 25-28 май 2010г.

Наши представители участваха в различни семинари и обучения извън страната, което позволи както да се повиши тяхната компетентност, така и да си сверим часовниците. Представители на организацията участваха в международна конференция „Подкрепа за деца, жертви на насилие” от 25-26 октомври, Варшава и в международния конгрес за ранно детство на Световната асоциация за психично здраве на малки деца от 29 юни – 3 юли 2010 в Лайпциг.

През месец март 2010 г. в Нант, Франция двама представители на ИСДП се включиха в обучение по социална анимация в рамките на проект на Национална мрежа за детето (НМД) по програма ПРОКОПИЛ, а през август-септември 2010 г. социален работник от ЦОП София се включи в десетдневно обучение по социална анимация за обучение на обучители в Букурещ, Румъния. Обучението се проведе от международен екип с експерти от България, Франция, Молдова и Румъния.

През месец май в **Бургуан, Франция** се проведе обучение по проекта „Трансфер на френския опит Приемна грижа”. В обучението участие взе член от екипа на ЦОП. Обучението имаше за задача да изготви описание на професията „професионален приемен родител” и държавни образователни изисквания, валидиране на националните доклади за анализ на подпомагащото взаимодействие.

През юни 2010г. в град Кишинев, Молдова директорите на КСУДС Шумен и ЦОП София, участваха при изработване на програма за обучение на специалисти, работещи с деца, преживели насилие. Срещата беше организирана по програма Прокопил, като едновременно с това имаме възможност да споделим и сверим нашата практика с тази в съседни държави. В периода от 19 до 21 декември участие на член от екипа на ЦОП беше реализирана среща на Управителния съвет на проект „Трансфер на френската квалификация приемен родител” – **Будапеща**, с цел валидиране на резултатите от проекта до момента и планиране на бъдещите дейности.

От 13 до 18 декември на европейски семинар в **Нант, Франция** на тема: „Публично пространство / Виртуален свят – Какви обучения можем да организираме за младите хора”, с участието на социални работници, психолози и младежки лидери от Италия, Германия, Испания, Латвия, Полша, Франция и България участваха трима социални работници от Шумен, Пазарджик и София.

3.5. Методическа подкрепа и супервизия

ИСДП е организация, регистрирана като доставчик на супервизия в страната. Ние разполагаме с екип от супервизори, който се състои от: 3-ма експерт - супервизори, 6 супервизори, 10 стажант - супервизори. Все повече подобряваме практиката на подготовка на супервизори, но и все още има нужда от реално подобряване и стандартизиране. ИСДП провежда индивидуални и групови супервизии освен на своя екип и по заявка.

3.5.1. Методическа подкрепа и супервизия на екипа на ИСДП

Целенасочени усилия от ръководството на ИСДП през изминалата година бяха насочени **към повишаване на професионализма на всички служители**. Продължи практиката на провеждане методически срещи и супервизии по конкретни случаи. Всеки специалист се ползваше с една индивидуална и една групова супервизия. Експертите от ИСДП – доц. Петрова, д-р Стойкова и Дияна Русева – психолог, които са експерт супервизорите на ИСДП, предоставяха супервизия на всички служители в ИСДП. През 2010 година са предоставени 1442 часа супервизия на специалисти в социалната сфера. КСУДС Шумен – 62 часа групова супервизия и методическа подкрепа, и 129 часа индивидуална супервизия. КСУДС Пазарджик – 74 часа групова супервизия и методическа подкрепа, индивидуалната супервизия е 324 часа. ЦОП София - 48 часа групова и 128 часа индивидуална супервизия. ОЦПГ - 360 часа групова супервизия и методическа подкрепа и 216 часа индивидуална супервизия.

За първи път през годината проведохме **4 групови супервизии на приемни семейства**, в които участваха над 30 приемни семейства от Област Шумен. Супервизор на приемните семейства беше доц. Петрова.

3.5.2. Супервизия по заявка на други организации

През 2010 година ИСДП продължава да подкрепя основно две организации чрез предоставяне на супервизия и методическа подкрепа - Сдружение „Жанета”, Разград (36 часа), Асоциация „SOS – жени и деца, преживели насилие”, Нови Пазар (60 часа). Експерти от ИСДП супервизираха работата на екип по приемна грижа към Общински център по приемна грижа – Габрово, както и експерт, обучен в методиката „Лаборатория за изследване на детето”. ИСДП супервизира работата на екип на Център за обществена подкрепа – с. Лесичово. *Проведени супервизии – общ брой преминали 2010 - 56 ; общо за двете години – 86 Проведени бяха специализирани супервизии на ОЗД по случаи на насилие с общо 56 участника, Пловдив, София и Сандански, Варна/*. Местните супервизии се проведоха в сътрудничество с Агенцията за социално подпомагане, която подаде заявка за местата, където професионалистите имат нужда от подкрепа.

3.5.3. Международна супервизия

И през тази година продължи практиката ни на провеждане на международни супервизии. Френската клинична психоложка г-жа Ортодокси Соломон проведе супервизия с общо 29 участника, като професионалистите получиха подкрепа за интервенция при работа с родители извършители на насилие през 2010.

Специалисти от Шумен и Пазарджик имаха възможност да представят случаи на деца жертва на сексуално насилие на **международна групова супервизия от Кевин Браун** – професор в Нотингамския университет във Великобритания.

Г-жа Ортодокси Соломон - клиничен психолог от Франция проведе **международна супервизия**, на която бяха представени по два случая на родители насилници от практиката в КСУДС Шумен, Пазарджик и София.

Диана Русева, като **представител на ИСДП предостави международна супервизия** в Македония в сътрудничество с Първа детска амбасада и са свързани с конкретни нужди на професионалистите в Скопие. Приоритетна тема на при случаите беше разпределението на роли при идентифициране на случаите на насилие и интервенция./октовври, 2010/

В заключение може да се твърди, че по отношение на един от приоритетите ни „*да изведе ИСДП в позицията на ключов доставчик на обучения за професионалисти*”

в сферата на социални услуги” и да се осигури многообразие от видове обучения, имаме сериозен напредък. През 2010 година организацията продължи да предоставя обучение както на собствените си кадри, така и на други доставчици и/или заинтересовани страни.

Нов елемент в предлаганите обучения е разработената по проект „Разширяване на модела на приемна грижа” програма за обучение на приемни родители. Програмата е тествана в 9 областни центъра по приемна грижа и в момента е в процес на усъвършенстване. Като важна крачка в този процес може да се отбележи, че Програмата за приемни семейства е доразвита като Програма за обучение на обучители на приемни семейства. Това е факт, благодарение на проект „Ресурсен център” изпълняван с подкрепата на УНИЦЕФ.

През 2010 година *приоритет в дейността на програмата беше оказване на експертна подкрепа под формата на обучения и супервизия насочена към специалистите в помагащите професии, развитието на приемна грижа и резиланс.* Тези приоритети бяха развивани посредством изпълнението на вече съществуващи проекти, както и стартиране на нови. През 2010 година се изпълняват 5 проекта, насочени към популяризиране и повишаване качеството на приемната грижа. Това все повече затвърждава позицията на ИСДП като ключов доставчик на услугата приемна грижа и нейното професионализиране.

С развитието на обучителната и методическа дейност на ИСДП се засилва необходимостта от *обособяване на специализирани екипи от методисти, обучители и изследователи*, както и от разширяване на екипа от външни експерти, с които организацията работи. В тази посока Програмата все още изпитва сериозни затруднения, поради увеличената натовареност на специалистите и високите стандарти за качество на работата. Разширяването на екипа от обучители, методисти и супервизори остава приоритет и за 2011 година.

Програмата все още не е успяла да *осигури „независимо” и обособено пространство за осигуряване на дейността на обучителния център.* През 2010 година обученията са провеждани на територията на ЦОП София, в бази на заявителите или в наети за целта помещения. ИСДП разполага със сграда, предоставена за ползване от Столична община, за която все още не са осигурени средства за ремонт. Усилията за това ще продължат и през 2011 година.

IV. ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИЗДАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ

4.1. Подготовка и провеждане на изследвания

През изминалата година ИСДП реализира общо пет изследвания, които най-общо може да се групират в две направления:

- *I група са изследванията относно виктимизацията на децата у нас – актуална ситуация, видове насилие, положението на детето, жертва в правните процедури, родителски модели, свързани с насилие.*
- *II група са изследванията, които проучват актуалната ситуация относно приемната грижа у нас*

Към I група спадат следните изследвания:

- *„Сексуалното насилие над деца - Изследване на феномена и измеренията на насилието над деца, отглеждани в институции”*, по проект *„Сексуално насилие над деца в специализирани институции”*. Изследването е част от сравнително международно изследване, което е реализирано в пет страни, между които България, Гърция, Латвия, Литва и Полша. Настоящото изследване представя данни за феномена сексуално насилие над деца от домове в България. Резултатите от изследването са публикувани в доклад на 3 езика (български, английски и френски) и могат да се намерят на сайта на проекта: www.sacri-sapi.eu
- *„Сексуално насилие над деца от институции - сравнително международно изследване в България, Гърция, Латвия, Литва и Полша”*. Изследването дава данни за ситуацията в петте страни и сравнимост на измеренията на феномена сексуално насилие в отделните страни. Докладът от изследването е публикуван на седем езика (български, английски, френски, гръцки, латвийски, литовски и полски) и може да се намери на страницата на проекта: www.sacri-sapi.eu.
- Изследване положението на детето жертва и свидетел на насилие, в до съдебната фаза, ИСДП, Съюз на съдиите; 2010
- Омнибус изследване на българското население - Наказанието като метод на възпитание на децата в България. Изследване е реализирано по проект *„Детство без насилие: към по-добра система за закрила на децата в Източна Европа”*, финансиран от фондация ОУК. Изследването е реализирано по единна методика в шест страни от региона – България, Литва, Латвия, Украйна, Молдова и Полша. У нас то е проведено от социологическа фирма /GfK/ по поръчка на ИСДП. Изследването може да се намери на страницата на ИСДП: www.detetosvidetel.org.

Към II група спадат следните изследвания:

- *Изследване на нагласите към приемната грижа в България*, проект *„Право на Детето да има семейство: Приемна грижа в обектива”*. Данните от изследването представят основните трудности и предизвикателства пред приемната грижа у нас и особено взаимодействието с биологичните родители на настананите в приемна грижа деца; участието на децата, съобразно възрастта им, в процеса на взимане на важни решения относно техния живот; смисълът на приемната грижа като подкрепа за детето или за семейството на детето и др. Изследването е в процес на финализиране от водещия партньор.
- *Оценка на актуалната ситуация и на нуждите от обучение сред приемните семейства и професионалистите, работещи по приемна грижа*, в рамките на проект *„Трансфер на френската професия „Приемна грижа” – AFUE”*. Изследването е част от подобен сравнителен анализ в три страни: България, Румъния и Унгария. В него е представена актуалната ситуация по приемна грижа през погледа на законодателство и нормативна уреденост на приемната грижа у нас и особено на професията на приемния родител, а от друга страна, на

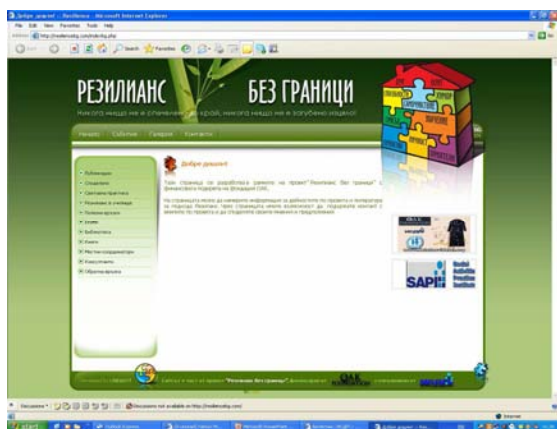
трудностите и нуждата от подкрепа и обучение на професионалистите, свързани с приемната грижа. Част от целите на изследването са да се изведат потребностите от нормативна промяна и промяна на практиката, свързана с развитието и утвърждаването на професията на приемен родител у нас като се ползва френския опит. Докладът на изследването е публикуван на два езика (български и френски) и може да се намери на сайта на ИСДП и на сайта на проекта: www.projetafeu.eu

4.2. Публикации за 2010 г.

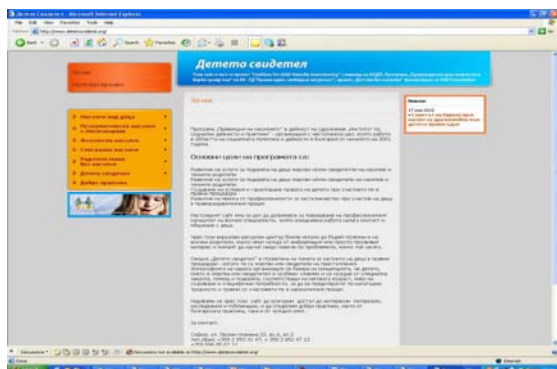
Публикациите в рамките на програмата са част от информационния портал на ИСДП. Те са насочени към професионални общности, деца и родители. Предоставят се на електронен и хартиен носител.

4.2.1. Електронните публикации на програмата са представени в три самостоятелни интернет страници, които имат линкове една към друга:

- **Резилианс Ресурсен център** Страницата предлага информация за развитието и резултатите на проекта "Резилианс без граници" и предоставя литература и материали, свързани с подхода. Публикуваните бюлетини могат да се намерят на страницата на ИСДП: www.sapibg.org или на сайта на проекта: www.resiliencebg.com

- **Виртуален ресурсен център** - предоставя подкрепа на професионалистите и родители; материалите в него са разделени в секции като насилие над деца, психическо насилие, физическо насилие, сексуално насилие, детето свидетел, добри практики. Публикациите могат да се намерят на сайта: www.detetosvidetel.org .

Ефективността на предоставяната подкрепа се измерва, чрез включената възможност за оценка от страна на ползвателите /въпросник за ползвателите на информацията/, която ще даде възможност да се подобри функционирането на центъра

- *брошура, представяща услугите, предоставяни от Национален ресурсен център по приемна грижа*

- *Бюлетин по приемна грижа* – през месец октомври 2010 г. екипът на ИСДП стартира издаването на електронен бюлетин по приемна грижа. До края на 2010 г. бяха издадени 2 броя бюлетини. Бюлетинът се подготвя и издава от Националния ресурсен център по приемна грижа и съдържа пет рубрики и има за цел да представи основните предизвикателства пред приемната грижа у нас и пред центровете, предоставящи приемна грижа. Бюлетинът може да се намери на сайта на ИСДП в раздел „Информационен портал“: www.sapibg.org.

- **Доклади от изследванията относно сексуалното насилие над деца**

Сайтът www.sacri-sapi.eu представя дейностите и резултатите по проект «Сексуално насилие над деца са специализирани институции». На сайта се намират продукти от работата на партньорските организации:

- *Изследвания: „Изследване на феномена и измеренията на сексуалното насилие над деца от институции“* – докладите представят резултатите от националните проучвания в страните по проекта: България, Гърция, Латвия, Литва и Полша; *„Сексуално насилие над деца от институции - сравнително международно изследване в България, Гърция, Латвия, Литва и Полша“* – общ доклад от

изследването, който е публикуван на 7 езика;

- *Добри практики на превенция на насилието над деца:* Международен доклад с добри практики за превенция на насилието над деца в България, Гърция, Латвия, Литва и Полша; Национален доклад относно съществуващи добри практики за превенция на насилието над деца – този доклад е отделен за всяка от петте страни, участнички в проекта.
- *Препоръки за превенция на насилието над деца в институции:* Национални препоръки за превенция на сексуалното насилие над деца от институции – докладите са отделни за всяка от петте страни по проекта; Общи препоръки за подкрепа на политиките и практиките за превенция на насилието на над деца от институции – докладът обединява препоръките на всичките пет страни.

По отношение на електронните публикации може да се каже, че през изминалата 2010 година екипът на ИСДП интензивно публикуваше материали, анализи, доклади и статии, които да подкрепят професионалната общност. Всички публикации на ИСДП, изготвени самостоятелни или в партньорство с други организации, отразяват основните цели и дейности както на организацията, така и на отделните проекти, по които са изготвени. Основните средства, чрез които ИСДП разпространява електронните издания, са уебсайтовете към организацията, които съдържат материали към конкретните потребители, но имат нужда от по-честа актуализация на информацията. Недостатъчно са развити системите за оценка на ефективността и форумите към страниците. Електронните публикации имат нужда от допълнителна реклама, за да стигнат до по-широк кръг потребители.

4.2.2. Публикации на хартиен носител

Голяма част от публикациите в електронен вариант са публикувани и на хартиен носител, с което да се улесни тяхното разпространение и използването им в обучения. В отчетния период са издадени общо: 2 доклада, 5 помагала, 1 брошура, 2 бюлетина

-*Бюлетин Резилианс* /част от информационния портал на ИСДП – два пъти годишно/ е посветен на определена тема, приоритетна в развитието на проект ”Резиланс без граници”. Да отчетния период са издадени 5 бюлетина, посветени на различна тема, която е актуална за развитието на проекта и нуждите на основните групи участващи в него.

- Доклади от изследвания относно сексуалното насилие над деца: „Сексуално насилие над деца. Изследване на феномена и измеренията на насилието над деца, отглеждани в институции” – докладът представя данните за България, публикувано е на български език и се разпространява безплатно; „Сексуално насилие над деца от домове - сравнително международно изследване в България, Гърция, Латвия, Литва и Полша”. Изданието е публикувано на седем езика и е се разпространява безплатно.

- Сборник **“Резилиансът – как да го прилагаме”, София 2010, ISBN 978-954-90306-5-5**) Този сборник се издаде в подкрепа на всички, които работят в за практическото приложение на подхода. Насочен е към всички, които искат да споделят отговорността за това как децата и възрастните могат да станат по-устойчиви и да се развиват въпреки трудностите, които съпътстват личните истории и обществени събития.

- Помагала за родители **“Как да направим децата по-устойчиви”(автори Нели Петрова и Яна Станева, ISBN 978-954-90306-6-2)** и учители **„Училището – сигурна среда” (ISBN 978-954-903-6-8-6)** – помагалата са насочени към подкрепа работата по превенция на насилието в контекста на подхода резилианс, 2010. Те дават практически насоки как родители и учители могат да работят за подкрепа на устойчивостта на децата към изпитания.

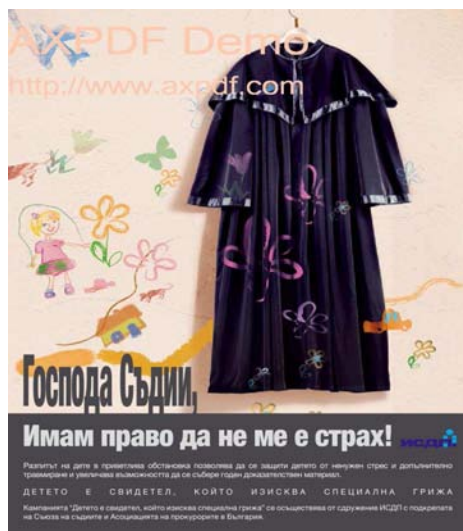
-**Когато детето е свидетел** – в помощ на родители на деца жертви, които участват в правораздавателния процес, 2010

-**Харта на правата на детето жертва и свидетел** – брошурата съдържа хартата и информация за услуги в подкрепа на децата жертви и техните семейства, 2010

-**Плакат „Господа съдии, имам право да ме страх”**

През отчетния период са подготвени за печат следните издания

-Наръчник за професионалисти – диагноза и интервенция при сексуално насилие на деца; в процес на подготовка , 2010-2011

- **Експертиза – Виктимизация на деца в страната. Някои аспекти** - 2010;

- **Доклад за системата** за закрила на децата, жертви на насилие.

- **Програма за позитивно родителстване** - разработено помагало за водещите на груповата работа с родители

По отношение на публикациите могат да бъдат направени следните изводи:

- През 2010 г. ИСДП интензивно публикуваше материали, анализи, доклади и статии, които да подкрепят професионалната общност
- Всички публикации на ИСДП, изготвени самостоятелни или в партньорство с други организации, отразяват основните цели и дейности както на организацията, така и на отделните проекти, по които са изготвени
- Основните средства, чрез които ИСДП разпространява електронните издания, са уебсайтовете към организацията, които имат нужда от по-честа актуализация на информацията
- Забавянето на отпечатването на някои от публикациите е свързано, както с закъснението, по отношение на планирането на тяхното изготвяне, така и с работата на авторите
- Недостатъчна е рекламата на изданията – хартиените и електронните публикации имат нужда от целенасочена, допълнителна и системна реклама, за да стигнат до по-широк кръг от потребители.
- Добре е да се развият системите за оценка на ефективността на сайтовете, тъй като те остават едно от важните средства за популяризиране на продуктите и изданията на ИСДП.

4.2.3. Създаване на обучителни филми

През 2010 г. ИСДП успя да реализира нов обучителен филм. Филмът се казва

„Инициали” и е създаден в рамките на проект „Сексуално насилие над деца от институции” по програма ДАФНЕ III на ЕК. Филмът представя измеренията на сексуалното насилие над деца от институции и възможни добри практики за превенция. Филмът представя казуси от практиката и коментари на професионалисти от България, Великобритания, Гърция, Латвия, Литва, Полша и САЩ.

През 2010 г. ИСДП получи права да преведе и друг обучителен филм, който е специализиран за обучение на професионалисти, провеждащи разпит на деца, жертви и/или свидетели на престъпление. Филмът се казва „Да получиш повече” и се използва за обучение на социални работници, магистрати и полицаи в рамките на проект „Чуй детето II”.

V. УЧАСТИЕ НА ИСДП В ПОЛИТИКИТЕ СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ

5.1. Принос на ИСДП за развитие на политики за социално включване на национално ниво

5.1.1. Взаимодействие с държавните институции и с организации и структури на национално ниво

ИСДП, като представител на „Eurochild” е член на Националния съвет за социално включване, където даваме своя принос за подобряване на националните дейности общо и в частност подобряване на националната статистика, като условие за адекватна социална политика..

Още в началото на 2010 г. по заявка на МП ИСДП предостави Концепция за реформа в младежкото правосъдие, която е публикувана на сайта на организацията. Тази концепция беше приета и като обща за НМД, където ние ръководим работната група „Деца и правосъдие” На работни срещи с представители на МС, на МП и ДАЗД ние сме заявили своята готовност да продължим работата си в тази посока.

Работна среща с ДАЗД, УНИЦЕФ, МП за активизиране на дейността за ратифициране на Конвенцията срещу сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца. На 7 декември 2010 г. ИСДП проведе кръгла маса под егидата на ДАЗД на тема „Виктимизация на деца – измерения и превенция”. Кръглата маса беше открита от председателя на ДАЗД – г-жа Надя Шабани и доц. д-р Нели Петрова. На кръглата маса бяха представени резултатите от изследване върху сексуалното насилие над деца от институции и анализ на д-р Ива Пушкарова относно проблемите за ратификация на конвенцията срещу сексуалната злоупотреба с деца на Съвета на Европа (Конвенцията от Ланзароте, 2007). Кръглата маса се реализира в рамките на проект „Сексуално насилие над деца от институции” по програма ДАФНЕ III 2007 – 2013 на Европейската комисия.

Кръгла маса на тема „Виктимизация на деца – измерения и превенция” бе проведена в гр. Дупница с участието на доц. д-р Нели Петрова и д-р Надя Стойкова и с над 25 участника от професионалната общност в община Дупница. Дискутирани бяха проблемите относно измеренията на сексуалното насилие над деца, отглеждани в домове и възможни добри практики за справяне с него.

Приемните родители, ангажирани с мисията за популяризиране на социалната услуга – участие в старта на **Националната кампания “Семейство за всяка дете”**; **във втория сезон на “Великолепната шесторка”**; **“Такъв е животът”**; Национална среща на ОЦПГ – Велико Търново.

Експерти от ИСДП участвах в работни групи за обсъждане на Методиката на Център за обществена подкрепа.

Националният форум - конференция на тема «Качество на социалните услуги през опита на ИСДП» по повод 5 годишния юбилей от създаването на Комплекса за социални услуги Шумен проведохме на 5 октомври в Шумен. В конференцията участваха представители на държавни институции – ДАЗД, МП, общини и други, както и партньори на ИСДП от неправителствения сектор, доставчици на социални услуги от страната. При голям интерес премина дискусията за **предоставяне и измерване на качествени социални услуги, като отново беше потвърдена ролята на ИСДП на водеща организация в страната, реализираща качествени услуги в полза на потребителите.**

5.1.2. Взаимодействие с местната власт, с институции и организации на местно ниво Ние влагаме сериозни усилия за осъществяване на добро взаимодействие с местните власти. Опитваме се по толерантен, експертен, партньорски начин да допринасяме за това партньорство, с ясното разбиране, че без него нашите усилия нямат да имат желаните ефект. **ИСДП участва в разработването на областните стратегии** в областите София град и София област, Шумен и Пазарджик. Благодарение на добрата ни съвместна работа, нашето партньорство беше предложено за номинация на национален конкурс от ръководството на община Шумен. Във връзка с

петте години работа на КСУДС в Шумен ние отчетохме, че за този период сме реализирали над 10 съвместни проекта с общината и за периода на работа сме привлекли финансиране за над 300 000 лева. В гр. Шумен имаме изключително добро взаимодействие и с ДСП и РДСП, с полиция, съд, прокуратура, с училища, което по най-непринуден начин беше показано по време на тържествената кръгла маса „Качество на социалните услуги през опита на КСУДС”.

През цялата година специалистите на ИСДП бяха канени при обсъждане на местни и национални програми, стратегии и документи, свързани със социалната политика, в резултат на партньорството през годината. Постигнахме споразумение с всички ангажирани институции - изслушването на децата да се провежда в специализираните помещения в Шумен и Пазарджик. Разполагаме със специалисти – обучени за изслушване на деца, жертви на насилие или свидетели на престъпление, които са на разположение на районните и окръжни съдилища в Шумен и Пазарджик. В Пазарджик се започна практика изслушването да се извършва от специалисти на ИСДП. В Шумен успешно прилагаме Координационния механизъм за взаимодействие между институциите при сигнали за деца, жертви на насилие. /проведени са 6 срещи на Координационния екип/. Представител на КСУДС е редовен член на координационния механизъм. Отчитаме успешна работа по превенция, благодарение на мултидисциплинарния подход (по Методиката за работа по случай на ОЗД се издадоха направления до КСУДС, без да се отваря случай). Във връзка с планиране на социалните услуги на общинско и областно ниво, подкрепихме община Шумен, като проведохме дълбочинни интервюта с персонал от институции, предоставящи социални услуги на територията на община Шумен и с потребители на социални услуги в КСУДС. Във връзка с планирането през 2010г. на общинските и областни стратегии за по социалните услуги, **Експертен екип от сдружение ИСДП изготви концепция за развитие на социалните услуги в страната, която председателят на УС доц. д-р Нели Петрова-Димитрова предостави в писмена форма до кметовете на Община Пазарджик Шумен и София. Представители на ИСДП участваха във всички срещи по обсъждане и приемане на областните и общински стратегии за социални услуги.**

Смятаме, че имаме много добри партньорски взаимоотношения и с община София, и с ДСП и РДСП от София, което е основа за добрата работа на ЦОП. Благодарение на добрата ни съвместна работа центърът работи с двоен капацитет през цялата година. Определено трябва да се посочи доброто ни взаимодействие с ДСП, полиция, съд, прокуратура в гр. Пазарджик и все повече и в областта, но от сериозен напредък и много усилия се нуждае взаимодействието ни с общината. През 2010 г. стартирахме и някои нови партньорство в община Перник, в общините от София област, които грижливо трябва да продължим.

5.2. Европейски измерения в дейността по социално включване

Европейската стратегия 2020 поставя важни приоритети по отношение на нашата работа като организация, работеща на полето на социалната работа с деца и семейства в риск и като своего рода посредник между националните и европейските политики в тази област. В този смисъл ние се опитваме да поставим в приоритетите си именно европейските приоритети, от друга страна бихме

искали и се надяваме да допринасяме за това гласът на българските семейства и деца в риск да се чува и на европейско ниво.

Институт по социални дейности и практики е член на европейска мрежа „Eurochild” и чрез своето участие съдейства за получаване на информация за развитието на социалните услуги в България, както и за прилагане на европейските приоритети в нашата дейност. Взехме участие в кръгла маса в европейския парламент по проблемите на деинституционализацията през януари, в годишната асамблея през месец юни в Брюксел. На Годишната конференция на „Eurochild” в гр. Оребро, Швеция, представихме изследването на феномена сексуално насилие в институциите за деца в Тематичната работна група „Деца в алтернативна грижа”.

Продължи работата ни в различни работни групи на европейско ниво в областта на младежкото правосъдие. Освен участието ни във форуми на **Международната обсерватория по младежко правосъдие (ЮОЖ)** през месец юли бяхме поканени от ЕК в експертна група за разработване на стандарти за дружелюбно за децата правосъдие.

През месец октомври в Страсбург, Нели Петрова и Надя Стойкова участваха в **конгрес „Европейски поглед към приемната грижа”**, организиран от Националната асоциация по семейно настаняване на Франция. На конгреса възникна идея за създаване на европейска мрежа за развитие на приемната грижа, в която ние се включихме.

Във връзка обявяването на 2010г. за европейска година за борба с бедността и социалното изключване, Европейската комисия подготвя поредица от 29 видео доклада от различни държави под общото название „Избяване от бедността и изключването”. Материалите представят филмови портрети на 29 души, успели активно да се борят и преодоляват гореспоменатите проблеми с помощта на услуги, предоставени от ангажирани в социалната сфера организации. Ние съдействахме на „Eurochild” **заснемане на филм по проблемите на детската бедност в България.**

По предложение на Министерството на труда и социалната политика, **екип на ЕК засне филм** като добра практика за социално включване на уязвими групи в България работа по случай в **КСУДС в гр. Пазарджик**, управляван от Институт по социални дейности и практики.

Сдружение ИСДП организира **международна конференция в град София на тема „Виктимизация на деца, измерения и превенция“**. Срещата беше открита от г-н Цветан Цветанов, Зам.-Министър председател и доц. Нели Петрова-Димитрова, председател на УС на сдружение ИСДП. В двудневната конференция участваха специалисти от Шумен, Пазарджик и София. Директорите на КСУДС Шумен и Пазарджик направиха презентация за опита на ИСДП в България за работа с деца, жертви на насилие. В конференцията участваха също представители на Министерство на правосъдието, Министерство на вътрешните работи, Държавна агенция за закрила на детето, Съвета на Европа, представители на държавни институции и неправителствени организации. В конференцията взеха участие експерти от Великобритания, Швейцария, Шотландия, Полша, Литва, Латвия, Украйна, Молдова, Македония и България. По време на конференцията бяха представени национални и европейски политики и практики по отношение на превенция на насилието над деца в институции, и дружелюбно към детето правосъдие. Конференцията се организира под патронажа на Министерство на правосъдието с финансовата подкрепа на фондация ОУК Швейцария, Програма Изток – Изток. Партньорство отвъд границите” Институт”Отворено общество”- София, Програма Дафне III на Европейската комисия.

През ноември 2010 г. в Рим д-р Надя Стойкова участва в **кампанията на Съвета на Европа срещу сексуалното насилие над деца**. Събитието беше на изключително високо ниво и се откри от президента на Италия – г-н Джорджио Наполитано. Конференцията се реализира в рамките на проект „Да изградим Европа за и с децата”. Материалите и анализите от конференцията бяха използвани, за да се подготви кръгла маса у нас относно сексуалното насилие над деца от институции у нас.

На 10 декември 2010 г. представители на ИСДП – д-р Надя Стойкова и Антония Петкова, участваха с презентация на национална конференция в Солун, Гърция. Конференцията се реализира в рамките на проект **„Сексуално насилие над деца от институции” по програма ДАФНЕ III на Европейската комисия**. На конференцията бяха представени данни от сравнително международно изследване относно сексуалното насилие над деца от домове в пет страни: България, Гърция, Латвия, Литва и Полша.

VI. ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Приходи на сдружение „Институт по социални дейности и практики” за 2010 година са както следва:

Общо приходите за 2010 г. са 1 363 644.10 лева. От тях приходи от:

1/ реализирани проекти 1 327 037.10 лева

2/ стопанска дейност 36 607.00 лева

Финансов принос на ИСДП към държавно делегираните бюджети по услугите на ЦОП – София, КСУДС в Пазарджик и Шумен са:

1/ ЦОП – 86 430 лв.

2/ КСУДС Пазарджик – 20 769 лв.

3/ КСУДС Шумен – 64 364 лв.

VII. ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА ИСДП ПРЕЗ 2011 Г.

1. ПОДКРЕПА ЗА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ГРИЖИТЕ ЗА ДЕЦА

Дейности :

1.1. Участие на ИСДП в създаването и реализирането на политиките в тази област

1.1.1. Включване в работни групи на национално ниво, активно участие в Националния съвет за социално включване, НМД, местните организации

1.1.2. Активно участие в европейски организации, форуми, мрежи – Eurochild, APFEL, IOJJ, ОАК мрежата, и пр.

1.1.3. Подкрепа на Националния проект за деинституционализация

1.2. Пряко участие в процесите на деинституционализация и извеждане на съвременни модели и практики

1.2.1. Продължаване на развитието на приемната грижа - развитие на набора от приемни семейства, разширяване на обхвата на услугата, развитие на приемна грижа за бебета

1.2.2. Подкрепа на УНИЦЕФ за реализиране на проекта „Семейство за всяко дете” и затваряне на ДМСГД в гр. Шумен чрез индивидуализирана оценка на всяко дете и съдействие и участие в нови услуги за деца и семейства

1.2.3. Продължаване на предоставяне на социални услуги в общността в Пазарджик, София и Шумен

1.2.4. Развитие на услуги в общността чрез КСУДС в гр. Видин

1.2.5. Разширяване на обхвата на мобилното предоставяне на социални услуги

1.2.6. Подкрепа на реформата в областта на младежкото правосъдие, реформиране на ВУИ и СПИ, развитие на нови услуги за деца с поведенчески проблеми

2. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА И СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В РИСК

2.1. Управление на качеството на социалните услуги, предоставяни от ИСДП

- 2.1.1. Развитие на политиката за качеството чрез подбора и развитието на персонала в центровете за предоставяне на услуги
- 2.1.2. Актуална оценка на нуждите от обучение на персонала
- 2.1.3. Предоставяне на обучение на за социалните работници, психолозите и т.н. неспециализиран персонал в зависимост от техните нужди и нуждите, свързани с качеството на работа;
- 2.1.4. Актуализиране на рамките за оценки на случай за социална работа, въвеждане на рамки за диагностика, оценка и работа на психолозите;
- 2.1.5. Оценка на резултатите от обученията и внедряването им в работата
- 2.1.6. Атестация и анализ на натовареността на екипите за изпълнение на стандартите на ИСДП
- 2.1.7. Специализация на екипите и индивидуално професионално развитие
- 2.1.8. Вътрешен контрол и наблюдение на качеството на услугите, ориентиран към резултатите
- 2.1.9. Взаимодействие с държавните и местни институции, организации и работа в мрежа
- 2.1.10. Методическа подкрепа и супервизия спрямо стандартите на ИСДП
- 2.1.11. Обобщаване и издаване на вътрешните стандарти на ИСДП за качество

2.2. Подкрепа за по-високо качество на социалните услуги и социалната работа с деца в страната

- 2.2.1. Принос за разработване на нови професионални стандарти – мотивиране и реално участие
- 2.2.2. Принос за разработване на нови стандарти за обучение, на базата на подхода на компетенциите
- 2.2.3. Провеждане на изследвания, които да подпомогнат въвеждането на нови подходи за качество
- 2.2.4. Предоставяне на обучения чрез ЦПО и Ресурсните центрове към него – по приемна грижа и по резилианс – анализ на нуждите, рекламиране на обученията
- 2.2.5. Предоставяне на супервизия и методическа подкрепа на доставчици на социални услуги – анализ на нуждите, активна рекламиране, развитие на екипа от супервизори
- 2.2.6. Подготовка на нови проекти за подкрепа на професионалистите в областта на приемната грижа, на децата правонарушители и п.

3. ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ И ЗЛОУПОТРЕБА

3.1. Развитие на дейности, свързани с превенция на насилието над деца в училищна среда;

- 3.1.1. Осигуряване на допълнителна подкрепа на училищните екипи
- 3.1.2. Изготвяне на проекто- предложение за продължение на проектните дейности
- 3.1.3. Подкрепа за създаване на мрежа на училищата работещи с подхода резилианс
- 3.1.4. Включването на резиланса в квалификационна програма на учители
- 3.1.5. Пилотиране на програмата за позитивно родителстване

3.2. Подобряване на практиките за щадящо изслушване на деца жертви и/или свидетели на насилие

- 3.2.1. Промотиране на Мобилния екип на национално ниво
- 3.2.2. Подкрепа на нови общини за изграждане на стаи за щадящо изслушване на деца;
- 3.2.3. Стимулиране ангажираността на магистратите към щадящото изслушване на деца чрез промотиране на успешните практики в Пазарджик
- 3.2.4. Стартиране на успешна практика на щадящо изслушване на деца в София

3.3. Повишаване на компетентността на професионалисти, работещи с деца-жертви на насилие и техните семейства

- 3.3.1. Развитие и провеждане на обучителна програма за професионалисти работещи в сферата на превенция на насилието на деца
- 3.3.2. Подготовка на публикации в подкрепа на родителставането
- 3.3.3. Рекламирање на публикациите на програмата
- 3.3.4. Търсене на допълнителни средства за участие на повече професионалисти в международни семинари

3.4. Повишаване на обществената чувствителност към проблема за насилие над деца

- 3.4.1. Провеждане на кампания за сексуалното насилие над деца
- 3.4.2. Планиране на разпространението на материалите и оценката

3.5. Развитие на мрежа от професионалисти за застъпничество при участие на деца в правораздавателния процес и щадящо правосъдие

- 3.5.1. Сътрудничество с асоциацията на адвокатите за застъпничество за щадящо изслушване на деца
- 3.5.2. Продължаване на сътрудничеството със Съюза на съдиите

3.6. Подготовка на нови проекти

- 3.6.1. Свързани с извършители на насилие
- 3.6.2. Свързани с продължаване на настоящите дейности на програмата
- 3.6.3. Свързани с възможности за обмен и професионални стажове